

Zprávy z OECD – Spotřeba domácností v procesu transformace k udržitelnosti

15. 11. 2024

1. 11. 2024 - Vedle veřejného sektoru a podniků se systémová transformace k udržitelnosti týká také domácností, jejichž postavení se věnuje stále více analýz. Reflektují pomalé šíření udržitelného životního stylu a spotřebních vzorců, které vede k revizi spotřebitelských politik.

Průzkumy ukazují, že 69 % domácností s nízkými příjmy upřednostňuje cenovou dostupnost potravin (případně jejich chuťové a zdravotní aspekty) před parametry udržitelnosti. U domácností s vysokými příjmy jde o 58 %. Udržitelnost tedy není primární prioritou a vzorce nákupního/spotřebního chování domácností se vyvíjejí/mění často velmi pomalu. Přitom změny v každodenním rozhodování domácností mají dle IPCC potenciál snížit emise v některých odvětvích o 40-70 %. Jen v potravinářském odvětví by bylo možné dosáhnout 41% snížení emisí pouze prostřednictvím omezení plýtvání a přechodu na rostlinnou stravu. Trhy zemí G7 proto přistupují k modifikaci spotřebních zvyků pomocí zvýhodňování/zatraktivnění udržitelných alternativ a současným zdražováním těch méně udržitelných, nebo zvyšováním povědomí o environmentálních/udržitelnostních dopadech produkce potravin (označování). Vedle označování bioproduktů se ekoznačení/vícerozměrné označování (např. Global GAP integrující aspekty potravinové bezpečnosti a udržitelnosti potravin) udržitelných potravin vyvíjí dynamicky např. v Japonsku nebo v EU. Vychází se z předpokladu, že relativně malé administrativní náklady zde mohou zajistit významný dopad na chování spotřebitelů. S ohledem na prokázaný malý dopad nutričního značení bude pro zajištění účinnosti ekoznaček ale důležité jejich přípravné testování. Cenová dostupnost a přitažlivost udržitelných alternativ vyžaduje vzdělávání a odbornou přípravu (školení pracovníků v gastro segmentu apod.). Jako příklad je uváděno Dánsko, které na tento účel vyčlenilo 168 mil. EUR pro start-upy zaměřené na rostlinnou stravu a uvažuje o úpravě zdanění masa a mléčných produktů po vzoru zdanění založeného na obsahu cukru ve výrobku.

Zpracoval: Oddělení zahraničně obchodní spolupráce MZe, 31. října. 2024, Kontakt: radek.stransky@mze.gov.cz